

Čís. 11561.

Bylo-li vyhotovení nálezu rozhodčích doručeno straně bez podpisu všech rozhodčích, jest rozhodčí nález neúčinný, třebas bylo dodatečně doručeno rozhodnutí podepsané všemi rozhodci.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1932, Rv I 425/31.)

Žalobce domáhal se zrušení rozhodčího výroku rozhodčího soudu, dovozuje jeho neplatnost mimo jiné z toho, že rozhodčí nález nebyl podepsán všemi rozhodci. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Dovolatel se mylí, míně, že rozhodčí nález jest účinný, když vyhotovení nálezu bylo doručeno straně bez podpisu všech rozhodčích, ale když dodatečně bylo doručeno vyhotovení všemi rozhodci podepsané. Formální ustanovení zákona o bezúčinnosti rozhodčího nálezu jsou dána k ochraně stran před formálními poklesky rozhodců, a jest je proto vykládati přesně (srov. nář. 9912 sb. n. s.). Rozhodčí výrok stává se proti stranám účinným doručením (§ 592 c. ř. s.). Stalo-li se doručení vyhotovení rozhodčího nálezu bez podpisu všech rozhodců, nastala tím již bezúčinnost nálezu. Zákon neustanovuje, že nastavší bezúčinnost může býti zhojena dodatečným splněním scházejících formalit, zejména dodatečným doručením správně podepsaného vyhotovení nálezu. Nález nejvyššího soudu vídeňského (čís. 1304 sb. Gl. U. n. ř.), jehož se dovolatel dovolává, řeší jiný případ, totiž případ dodatečného podpisu prvopisu nálezu, který se ještě nestal účinným proti stranám doručením.

Čís. 11562.

Příčí se zákazu § 879 čís. 2 obč. zák., dal-li si advokát v době, kdy spor jeho klienta nebyl ukončen ještě ani rozsudkem v první stolici, postoupiti pro zástupčí útraty, jichž výše nebyla známa ani jemu ani jeho klientovi, celou pohledávku (i s útratami), jejíž vydobyti mu bylo klientem svěřeno.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1932, Rv I 648/31.)

K vydobyti peněžité pohledávky vedl žalovaný exekuci zabavením a příkázáním k vybrání pohledávky, příslušející dlužníku Josefu B-ovi proti poddlužníku Leopoldu L-ovi. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalující advokát nepřipustnosti exekuce, tvrdě, že mu Josef B. dluhuje útraty ze sporu C 17/28 proti Leopoldu L-ovi a že si dal proto postoupiti pohledávku Josefa B-a proti Leopoldu L-ovi, jež byla ve sporu C 17/28 přisouzena Josefu B-ovi. Procesní soud první stolice žalobu zamítl jednak z důvodu, že byla popřena platnost postupu a nebyl učiněn příslušný určovací návrh na zjištění jeho platnosti podle

§ 236 c. ř. s., jednak z důvodu, že sám postup jest z důvodu § 879 čís. 2 obč. zák. neplatný. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. D ů v o d y: Jest zjištěno, že se postup mezi žalobcem a Josefem B-em stal nejen k zajištění, nýbrž i k zaplacení útratové pohledávky vzešlé žalobci proti jeho klientu Josefu B-ovi ve sporu pod č. j. C 17/28, a to v době, kdy řízení v první stolici bylo skončeno. Útraty sporu, který advokát vedl za svého klienta, nejsou však spornou věcí advokátu svěřenou po rozumu ustanovení § 879 čís. 2 obč. zák., nýbrž jen příslušenstvím hlavní pohledávky, o níž jde spor. Mimo to však, kde nemůže klientovi vzniknouti z postupu škoda, ba ani zdání takové újmy, nelze mluvit o jednání příčícím se dobrým mravům a tedy o věc spadající pod § 879 čís. 2 obč. zák. Útraty procesní nejsou ve skutečnosti klientovými, leč ani v postupu samotné pohledávky na úhradu zástupčích útrat advokátových nelze shledávati nic nečestného, poněvadž zákon má za účel, by advokát nepřevodil na sebe sporný nárok na škodu klienta, jenž nemá chuť se souditi a eventuálně prohráti a chce zákon chrániti i důvěru ve stav advokátský, by ani zdání nebo možnost takové újmy ji nepoškozovalo. V souzeném případě se stal postup až po skončení řízení v první stolici, když již značné útraty žalobci proti B-ovi vzešly, takže nemohlo vzniknouti ani zdání nějaké újmy; též bylo patrné, že vzniknou útraty i v pořadí dalších stolic, a proto nelze mluvit o převodu sporné věci, jak jej mají na mysli předpisy § 16 první odstavec, čís. 2 zák. ze dne 6. července 1868, čís. 69 ř. z. a § 879 čís. 2 obč. zák., které zakazují takový převod. Ostatně žalobci byly přiznány proti žalovanému jen poloviční útraty, takže jedna polovina postihovala žalobce, a okolnost ta jest důležitá, třebaže v čase postupu ještě výsledek sporu byl nejistý. Mimo to však celý spor byl prováděn jménem klienta i nehrozila újma klientovi a takový postup neotřásá důvěru ve stav advokátský. Považuje tudíž odvolací soud postup v souzeném případě za řádně učiněný a platný.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

S právním posouzením (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) věci odvolacím soudem nelze souhlasiti. Podle § 879 čís. 2 obč. zák. jest nicotnou smlouva, kterou právní zástupce na se převede zcela nebo z části věc, jsoucí předmětem rozepře, svěřené mu k zastupování, nebo si dá slíbiti určitý díl toho, co bude straně přisouzeno. Převod (na advokáta) děje se postupem. Věda i judikatura vyjímá z tohoto zákazu jen postup klientova nároku proti odpůrci na náhradu soudních útrat. V rozhodnutí čís. 8179 sb. n. s. nepřipouští se však postup samostatného klientova nároku, jehož vysouzení jest advokátovi svěřeno, poněvadž není vyloučena klientova újma, ano není jisto, zda dobytí jde na účet klientův. Tendence zákonného zákazu je zabrániti tomu, by se advokát nesúčastnil hospodářského úspěchu klientova. Tohoto zákazu jest použití na souzený případ, kde si dal žalobce-advokát dne 3. listopadu 1928, jak nesporno, v době, kdy spor o 4.209 Kč nebyl ukončen ještě ani rozsudkem v první stolici, postoupiti pro zástupčí útraty, jichž výše nebyla známa ani jemu, tím méně jeho klientovi, celou pohledávku 4.209 Kč i s útratami,

jejíž vydobytí mu bylo klientem svěřeno. Prohlášení postupní dal si podepsati 11. prosince 1928 opětovně, ač mu bylo známo, že klientovi nebylo tehdy ještě na útratách nic přisouzeno. Byly totiž rozsudkem prvního soudu C 17/28 útraty obou stran navzájem zrušeny. Na postupu tom trvá žalobce, ač ví, že rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 24. ledna 1930 č. j. Rv I 615/29 byla jeho klientu na útratách přisouzena celkem jen polovice útrat 1.691 Kč, takže k úhradě druhé polovice útrat 1.691 Kč byla žalobci oním postupem postoupena celá původně zažalovaná pohledávka 4.209 Kč. Že nastalo po ukončení sporu vyúčtování útrat mezi žalobcem a B-em, nebylo v řízení před prvním soudem předneseno, pokud pak to vyšlo na jevo v řízení odvolacím při důkazu slyšením stran, nelze k tomu hleděti, jednak, že to nebylo žalobcem předneseno, jednak že jest to novota, k níž podle § 482 c. ř. s. nelze hleděti. Kdyby takový postup měl býti prohlášen za účinný, vedla by se rozepře ve druhé a v třetí stolici jakož i exekuce E 426/28 jen pro útraty advokáta, nikoli v zájmu jeho klienta, který nemohl již na výsledku sporu a exekuce míti zájem, nemaje již co pobírat. To se však právě přiči zřejmému úmyslu zákonodárcovu, proto právě prohlašuje zákon postup pohledávky ve sporu jsoucí ve prospěch právního zastupce za nicotný a nemorální. Při tom ovšem jest nerozhodno, že spor byl i na dále veden pode jménem Josefa B-a; ve skutečnosti byl to ve druhé a třetí stolici spor jakož i exekuce žalobcova. Rovněž jest nerozhodno, jak velký byl palmární a expensní účet advokátův, neboť to v době postupu, která jest jediné rozhodnou, nebylo ještě známo, a mimo to zákon v té příčině nerozeznává a zakazuje naprosto každé postoupení věci, která jest předmětem rozepře, advokátovi, jemuž bylo vedení rozepře svěřeno. Odporuje tedy postup sporné pohledávky Josefa B-a proti Leopoldu L-ovi ve výši 4.209 Kč ze dne 3. listopadu a 11. prosince 1928 na žalobce předpisu § 879 č. 2 obč. zák. a jest nicotný. Žalobci nepřísluší proto pohledávka 4.209 Kč, která by činila nepřipustnou exekuci povolenou žalovanému proti Josefu B-ovi k vydobytí jeho pohledávky na pohledávku Josefa B-a 4.209 Kč proti Leopoldu L-ovi a není proto odůvodněn žalobcův odpor proti exekuci té podle § 37 ex. ř.

Čís. 11563.

Slovem »stav« nerozumí se v § 505 obč. zák. stav rodinný, nýbrž příslušnost k určité ze tříd, na které bylo občanstvo rozvrstveno v době vydání obecného občanského zákoníka. Na změnu nastalou ožením nevztahuje se omezující ustanovení § 506 obč. zák.

Je-li výměnkáři jako výměnek určena určitá místnost výhradně pro něho, může jako hlava rodiny vzíti k sobě i manželku. Odkázala-li zůstavitelka svému manželu do smrti bydlení ve svém domě nevyslovivši přání, by se manžel po druhé neoženil, a neustanovila-li nic o odkazu pro případ jeho sňatku, neodkázala mu byt jen pro případ jeho vdovství, nýbrž bez ohledu k tomu, zda se podruhé ožení, čili nic.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1932, Rv I 549/32.)